

020-65
En initierad amerikansk iakttagare ger sina synpunkter på
vad kampen i Vietnam gäller

AV FRANCIS VIVIAN DRAKE

Vad står på spel i Sydöstasien?

EN KINESISKA kommunistregi-
men har gett sig i kast med ett
projekt som i djärvhet söker sin
like: att förvandla Stilla havet till ett
kommunistiskt hav utanför Nord- och
Sydamerikas kuster.

Korea var skådeplatsen för den
första framtöten. Den mislyckades.
Den senaste är i full gång i Vietnam.
Nordvietnam under den kommunist-
stödde diktatorn Ho Chi Minh, pres-
sar på söderut. Kriget utkämpas i en
del av världen som ligger så fjärran
att tusentals amerikaner frågar: varför
ska vi slåss i detta avlägsna land? Var-
för kan vi inte fara hem och låta asia-
terna göra upp sina stridigheter sins-
emellan?

Höga insatser. Miljoner människor
skulle bli mycket lyckliga om det vore
förenligt med USA:s intressen att
kommandera hem sina soldater. Ty-
värr är det så att kriget inte bara an-
går Sydvietnam eller ens Sydöstasien.
Dess utgång kan bli avgörande för
hela Stilla havets framtid och

beröra hela västra halvklotets säker-
het, framförallt USA:s. Tyvärr har
den stora allmänheten inte till fullo
förstått problemställningen bakom
denna "lokala konflikt" i Sydöstasien.

Sydvietnam är nyckeln till ett om-
råde med 325 miljoner invånare och
en del av världens största naturrikedo-
mar. Burma, Laos, Kambodja, Thai-
land och Filippinerna skulle alla kun-
na dras in i den kommunistiska makt-
sfären om Sydvietnam bröt samman
och USA tvangs att lämna Sydöst-
asien.

Ännu allvarigare är emellertid att
Sydöstasiens erövring blott är ett me-
del till det verkliga, men föga för-
stådda målet för kommunistaggressio-
nen i Vietnam: herraväldet över Ma-
lackasundet. Detta strategiskt livsvik-
tiga farvatten domineras av den stora
hamnstaden Singapor, en av den in-
ternationella sjöfartens allra viktigas-
te flaskhalsar. Detta 900 kilometer
långa, knappt 100 kilometer breda
örta sund är en för USA ännu bety-

delsefullare genomfartsled än Gibraltarsund, Suezkanalen eller Engelska kanalen, ty den utgör den kortaste och tryggaste ruten från Stilla havet till Indiska oceanen. Cirka 98 procent av Fjärran Östens handel går genom Malackasundet i en karavan av fartyg, som fraktar varor för sammanlagt tio-tals miljarder kronor till och från all världens marknader. Under ett år färler över 12.000 fartyg ankar i Singapores och över 10.000 andra i indonesiska hamnar. Ytterligare tusenden fortsätter genom sundet mot Japan, Formosa, Filippinerna, Australien. Under ett dygn kan ända till 200 fartyg gå genom sundet i så tät procession, att det ena fartyget ångar fram under det närmast föregående rök.

Nästa rond. Om Sydvietnam erövrades av kommunisterna skulle det nästan säkert i sitt fall dra med sig det angriksande Thailand och Malaysia, så att kommunisterna fick kontrollen över Malackasundet och kunde stänga livsviktiga handelsvägar åt öster, väster och söder. Samtidigt skulle kommunisterna komma inom bekvämt räckhåll för sina nästa expansionsmål: Indonesien, Australien och Japan.

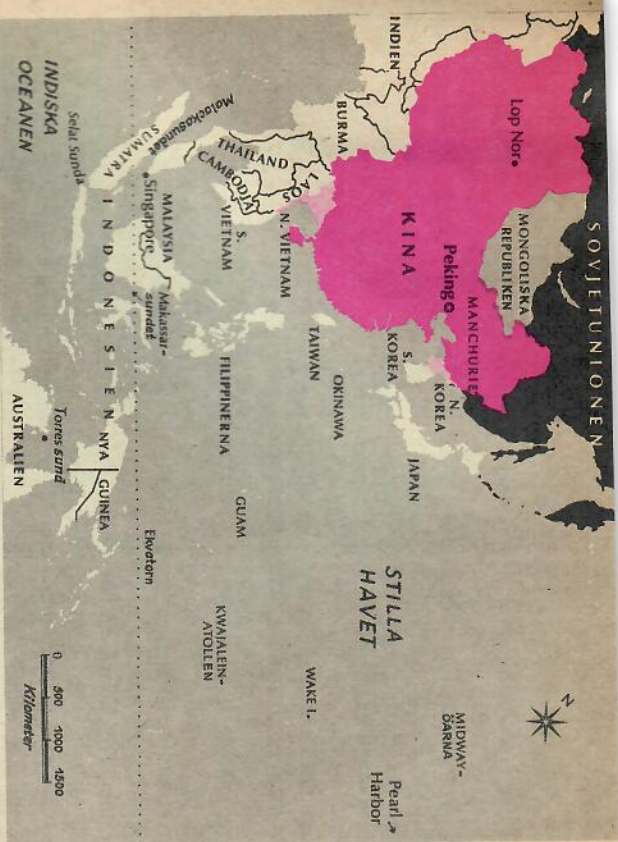
Indonesien med sin hundramiljonsbefolkning är en arkipelag av över 3.000 öar, som breder sig likt utspärda pusselbitar från det asiatiska fastlandet till Nya Guinea på tröskeln till Australien. Indonesien är redan starkt

kommunistorienterat. Sukarno, som aldrig stuckit under stol med sin motvilja mot USA, har tagit emot ekonomisk hjälp från Ryssland till ett värde av tre och en kvarts miljard kronor och därtill två tunga kryssare, fyra jagare, sex ubåtar och 175 MIG-plan. Därtill kommer att Indonesien infiltreras med 3 miljoner medlemmar av "folkets kommunistiska institut" som bara väntar på order för att rycka åt sig makten.

Om de det gör, kommer Australien att se sig isolerat från den övriga världen av ett kompakt kommunistiskt maktblock i norr, en högst betänklighetssituation för ett land som till yttinnehållet är lika stort som USA men har elva miljoner invånare, ett svagt försvar och några av världens värdefullaste mineraltillgångar.

Även Japan blir sårbar och ytterst åtråvt som anfallsnål, då ju de företagsamma och tekniskt begåvade japanerna skapat sig en industriell produktionsapparat som är den till storleken femte i världen. Kina sträcker sig efter Japan via Korea och blev tillbakalaget. Men får Kina kontrollen över bägge sidorna av Malackasundet, blir situationen en helt annan. Kineserna skulle utan vidare kunna strypa till denna stora pulsåder för Stilla havsområdets handel. Fartyg som försökte använda sig av något annat indonesiskt sund skulle inte bara få göra en stor omväg, de skulle också med lätthet kunna stoppas av fientliga flygplan, torpedbåtar och minfält.

En sådan blockad skulle få katastrofala verkningar för Japan, som måste importera praktiskt taget alla råvaror och exportera en stor del av sina in-

dustriprodukter. Kineserna, som själva inte har några livsmedel till övers att exportera och inga pengar att betala importvaror med, har länge hoppats kunna tvinga in Japan i sin indutessafär och utnyttja japanernas produktiva begåvning för att bygga upp ett kommunistiskt ekonomiskt system. Effektivaste sättet att uppnå detta mål skulle ganska säkert vara att avstänga den japanska industrin från oljetillförseln som den är helt beroende av. Nititvå procent av den olja Japan importerar passerar genom Malackasundet. Om Malackasundet blockeras skulle den japanska industrin snart få stå igen. Enda räddningen vore då ett förbund med Kina.

Faktum är att vart kineserna än vänder blicken i Stilla havsområdet, ser de saker som de är i trängande behov av: bly, zink, nickel och mangan på Filippinerna; gummi, olja och teann i Indonesien och Malaysia; fartyg, järn,

stål, maskiner och verktyg i Japan; socker, trä och kemikalier på Formosa; guld, silver, koppar och teak i Burma. Och överallt ser de ris, vete och korn i överflöd att fylla ständigt hungriga kinesiska magar med. Det är därför. Praktiskt taget alla dessa länder är medlemmar av försvarsförbund med USA och sinsemellan. Det är USA:s plikt, både folkrättsligt och moraliskt, att komma dem till hjälp om de blir angripna. Därtill kommer att USA skulle befästa sig i mycket sämre läge utan dem. Amerikanska plan skulle bli berövade sina franskinjunta baser, amerikanska fartyg skulle få kämpa sig fram genom svårnavigerade sund under ett regn av fientliga bomber. I bästa fall skulle det bli indraget i ett tredje världskrig. Det är därför USA försöker att redan i lindan strypa den planerade er-

FRANCIS VIVIAN DRAKE är en av Readers Digests medarbetare i militära frågor. Han tillbringade nyligen tre och en halv månad i Fjärran Östern, där han samtalade med ett stort antal politiker, ämbetsmän och höga militärer.

övringen av Stilla havet. Det är där för stora amerikanska sjö-, luft- och markstyrkor kämpar mot Vietcong i Vietnam. Det är därför britiska samväldet har nästan halva sin flotta och 75.000 man utanför Singapore vid den stora farleden till Australien. Det är också därför kommunisterna har vägrat att "underhandla" — de tycker sig alla för nära förverkligandet av drömmen om världsherravärde.

Balansräkning. Är då den fria världen militärt tillräckligt stark för att hindra erövringen av Sydostasien och Stilla havet? Är den tillräckligt stark för att möta den "upptrampning" av konflikten som kommunisterna ständigt hotar med? Svaret är ja.

Fån det centralt belägna Pearl Harbor kan USA kasta fram stora styrkor till vilken punkt som helst i Stilla havet fortare än kommunisterna kan operera längs periferin. De amerikanska flottstyrkorna i Stilla havet omfattar 400 örlogsfartyg och nio hangarfartygsstödda expeditionsstyrkor. Den amerikanska armén har övert 200.000 man under vapen, och numera kan nästan 50.000 ökas. Flygvapnet har 50.000 man och, tillsammans med flottan och marinkåren, nära 2.000 jetstridsplan i Stillahavsområdet med många tusen till i reserv. Dessa jetplan skulle sannolikt få avgörande betydelse, ty de kan flyga 2.400 kilometer i timmen och forsla kanoner och robotar, och somliga av dem tar en bomblast tre gånger större än andra världskrigets flygande fästningar. Men de behöver en bas, en plats där de kan gå ner, tanka, ta ombord vapen. Det är därför USA:s hangarfartyg och kedja av framskjutna

baser — Midway, Wake, Guam, Kwajalein, Formosa och Filippinerna — har blivit viktigare än någonsin förr. I vår tid är en fästning inte en klippa som Gibraltar, utan en startbana med förfråg.

Utöver sin egen militära potential har USA allierade och presumtiva allierade, vilkas sammanlagda befolkning och militära resurser ter sig imponerande: Japan, Australien, Filippinerna, Malaysia, Thailand, Sydvietnam, Formosa, Okinawa, Sydkorea samt den fria delen av Indonesien har i runt tal 325 miljoner invånare, och deras arméer monstrar sammanlagt 2.175.000 man, understödda av 1.800 jetflygplan.

Mot denna samlade styrka står Kina med en folkmängd på cirka 750 miljoner. Siffran är skrämmande, men för att människomassor ska bli en militär tillgång, krävs det fartyg, tåg, lastbilar och helst transportplan för att förflytta dem och underhålla dem i fält. Det är där Kina kommer till korta. De flesta av Kinas många bataljoner förflyttar sig alljämt till fots. Armén omfattar 2.500.000 reguljära soldater och miljoner milissoldater, men den har ont om transportmedel, artilleri och stridsvagnar. Kinesiska flottan har 28 gamla ubåtar och en del småfartyg. Flygvapnet har 2.400 plan, men nästan alla är mer eller mindre föråldrade, skötsel av materielen är undermålig och bränsletillgången knapp. Över huvud taget saknar det kinesiska flygvapnet kvalitet. Vid en sammanställning för några år sedan med nationalistisk-kinesiskt flyg från Formosa blev förlustsiffrorna 20:1 till nationalisternas förmån.

Kinesernas hot att "upptrappa" Vietnamskriget genom att sätta in egna trupper står sig därför knappast inför en realistisk granskning. Till att börja med har Nordvietnam ett slags naturlig dammbyggnad mot en invasionsvåg från Kina, en barriär av höga berg. De enda två järnvägar som finns går genom långa och djupa raviner med broar som lätt kan förstöras från luften. Landsvägarna är få och dåliga. Därtill kommer att en "upptrappning" kan bli tveeggad. Kineserna fruktar repressalieaktioner in på eget territorium. Lop Nor, kinesernas atomkraftanläggning där de ämnar tillverka kärnavapen för att öva utpressning i Stillahavsområdet, skulle bli det första anfallsmålet i ett utvidgat krig, något som skulle innebära ett "stort spång bakåt" i Kinas atomprogram. Om någon är en "pappers-tiger" så är det inte USA, utan Kina. En jämförande översikt av styrkeförhållandena i Stillahavsområdet — inklusive brittiska samväldets stridskrafter i området liksom cirka 1.500 amerikanska flygplan på landbaser och hangarfartyg — ter sig alltså så här:

	FRÅN NATIONER	KINA
Folkmängd	325.000.000	750.000.000
Arméer	2.700.000	2.500.000
Fartyg	500	50
Jetplan	4.000	2.000

Av denna balansräkning framgår att de fria nationerna är förkrossande överlägsna till sjöss och i luften. De kan utan svårighet transportera tillräckligt med trupper för att möta fienden, om de inte invaderar själva Kina. De borde alltså vara väl rustade för att göra ett beslutamt motstånd i Syd-

östasien nu — tvinga fienden till strid, innan han hinnet växa sig starkare, och försöka begränsa konflikten till ett område där han inte kan sätta in alla sina styrkor, vilket den fria världen däremot kan göra. Tiden arbetar för den fria världen. Om kommunistinvasionen kan hejlas innan den når öarna i Stilla havet, får dessa öar tid att bygga upp ett eget försvar och bli mindre beroende av sina västerländska allierade.

Mer än vapenmakt. När det gäller att stå emot kommunisternas framträngande mot Stillahavsområdet har USA mycket kvar att lära. Amerikanska har visat prov på okunighet och naivitet. De gav sig in i Sydvietnam med en handfull "rådgivare" och några föråldrade flygplan. De insåg inte att detta var början till ett jätteföretag. De led förödande nederlag. Nu sätter de in mer och mer av sin militära styrka, men den slutliga lösningen kräver något mera än enbart vapenmakt.

Den kräver att miljoner amerikaner lär sig att åtminstone i någon mån identifiera sig med miljoner människor i Stillahavsområdet, som inte begär bättre än att få vara deras vänner, bara amerikanerna vill göra sig omakhet att försöka förstå dem.

Dessa folk i Stilla havet vet att kineserna siktar på att införliva dem i sitt väld. Vad de måste få klart för sig är att USA inte har några sådana önskinningar, att amerikanerna med all rätt betraktar utländska besittningar enbart som en belastning, och att de vill se nationerna i Stilla havsområdet fria, oavhängiga och i stånd att försvara sig själva.